

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри правового
регулювання економіки
Протокол № 1 від 1.09.2025р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань	всі
Спеціальність	всі
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	всі

Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Розробник :
к.е.н, доцент

Світлана КАРЛІНСЬКА

Завідувач кафедри
правового регулювання
економіки

Юрій ШИНКАРЬОВ

**Харків
2025**

ВСТУП

На сучасному етапі важливим аспектом підготовки кваліфікованого фахівця в будь-якій сфері залишається фундаментальна підготовка в галузі правових знань. Забезпечення правового захисту населення та надання можливості отримання необхідного рівня обізнаності в галузі права є однією з найважливіших функцій держави. Враховуючи особливості майбутньої діяльності юристів, надання їм необхідного обсягу знань в окремих галузях права є необхідним. Неможливо забезпечити повну кваліфіковану підготовку спеціаліста в галузі права без вивчення основних положень правового регулювання міжнародних економічних відносин.

Сучасний період розвитку нашої країни характеризується перш за все динамікою та розвитком міжнародних зв'язків та зовнішньоекономічних відносин. Крім того, актуальним на сьогодні виявляється питання євроінтеграції України та відповідне удосконалення законодавства України шляхом приведення його у відповідність до вимог Європейського Союзу. Наявність знань та умінь в питаннях аналізу та практичного використання положень національного законодавства України та міжнародного законодавства є актуальною та необхідною для громадян.

Актуальність вивчення навчальної дисципліни базується у набутті здобувачами знань, умінь і здатностей (компетенцій) у сферах міжнародного економічного права та його інститутів.

Метою навчальної дисципліни "Міжнародне економічне право" є вивчення особливостей регулювання міжнародних економічних відносин. Ця галузь права має властиву йому структуру, предмет, методи, принципи та джерела.

Навчальна дисципліна "Міжнародне економічне право" займає важливе місце серед інших юридичних наук. Вона здійснює свою діяльність у взаємодії з іншими юридичними галузями права. Відповідно до цього, вона є нерозривно пов'язаною з міжнародним правом та міжнародним приватним правом.

Навчальна дисципліна «Міжнародне економічне право», надає можливість поглиблено оволодіти знаннями щодо правового регулювання міжнародного економічного співробітництва.

Основним матеріалом для формування комплексу систематизованих знань, навичок і вмінь здобувачів слугує законодавство, яке нараховує значну кількість нормативно-правових актів, що є відносно до міжнародних актів та внутрішнього законодавства країн. Крім цього, увага приділяється вивченню нормативно-правових актів, цивільного, господарського, договірної, трудового та інших галузей права, положення яких також використовуються для регулювання певних відносин за участю іноземного елемента.

Вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне економічне право» у закладах вищої освіти відповідного спрямування має важливе значення в загальній системі підготовки майбутніх спеціалістів. Цей предмет сприяє розвитку загальної правової культури, дає глибокі знання щодо регулювання відносин, ускладнених іноземним елементом.

У процесі вивчення дисципліни, здобувачі освіти мають можливість поглиблено оволодіти знаннями щодо: формування поглибленої системи теоретичних знань (концепцій, доктрин) щодо міжнародного економічного права; освоєння теоретичних положень міжнародних і вітчизняних джерел міжнародного економічного права; набуття навичок застосування в майбутній професійній діяльності матеріальних норм національного фінансового, валютного, інвестиційного права і міжнародного економічного права; засвоєння науково-теоретичних підходів, практичних методів, прийомів професійної діяльності з юридичного аналізу конкретних економічних ситуацій і правильного застосування до них норм міжнародного економічного права; – розкриття ролі міжнародного економічного права в системі міжнародного публічного права і його впливу на міжнародну економічну систему; вивчення основних принципів та інститутів міжнародного економічного права; – формування практичних навичок в застосуванні і тлумаченні норм міжнародних договорів-джерел міжнародного економічного права; формування цілісного світогляду на систему міжнародного економічного права і міжнародно-правовий механізм регулювання міжнародних економічних відносин.

Всебічне і глибоке вивчення навчального курсу є сприяє формуванню аналітичного мислення, чіткому аналізу основних правових відносин та правильного застосування правових норм.

Метою дисципліни є підготовка майбутніх фахівців у галузі міжнародного економічного права що покликане дати здобувачам знання, які дозволять їм усвідомити зміст суспільних відносин, які регулюють норми міжнародного економічного права, сформувати навички аналітичної роботи з нормативними та інструктивними документами, задля самостійного вирішення завдань у сфері регулювання міжнародних економічних відносин.

Головні завдання навчальної дисципліни полягають у розумінні основних понять та категорій міжнародного економічного права, формуванні у здобувачів системи знань, вмінь, необхідних для реалізації, охорони та захисту прав у сфері міжнародного економічного права, формуванні практичних навичок щодо регулювання колізійних проблем, ускладнених з іноземним елементом.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні, законодавчі та практичні положення щодо правового регулювання міжнародного економічного співробітництва.

Об'єктом навчальної дисципліни є нормативно правові акти, інші джерела права, що стосуються цієї сфери.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
---------------------	---

<p>Проводити збір і інтегрований матеріалів з різних джерел.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
<p>Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел</p>	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>

та вторинних джерел для правничої діяльності.	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p>
Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів	<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p>

клієнтів у різних правових ситуаціях.	<p>Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.</p> <p>Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.</p> <p>Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>
---------------------------------------	---

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальні положення міжнародного економічного права

Тема 1. Міжнародне економічне право в системі міжнародних відносин

Поняття міжнародних економічних відносин. Система та особливості міжнародних економічних відносин. Загальні доктрини правової природи міжнародного економічного права. Співвідношення міжнародного публічного права та міжнародного приватного права. Поняття міжнародного економічного права як навчальної дисципліни та галузі права. Предмет правового регулювання міжнародного економічного права. Співвідношення предмету міжнародного економічного права з предметом правового регулювання міжнародного публічного права та міжнародного приватного права. Загальні методи правового регулювання міжнародного економічного права. Імперативний та диспозитивний методи правового регулювання. Колізійний метод правового регулювання та його особливості. Матеріально-правовий метод правового регулювання та його відображення в основних міжнародних договорах. Система міжнародного економічного права. Загальні підходи до визначення системи міжнародного економічного права. Загальна та спеціальна частина міжнародного економічного права. Загальні положення про інститути. Основні інститути міжнародного економічного права.

Тема 2. Джерела і принципи міжнародного економічного права

Визначення джерел права. Поняття джерел міжнародного економічного права. Основні джерела правового регулювання міжнародного економічного

права. Внутрішнє законодавство країн світу як джерело міжнародного економічного права. Поняття міжнародного договору як джерела міжнародного економічного права. Закон України "Про міжнародні договори України". Дія міжнародного договору на території України. Основні види міжнародних договорів. Генеза становлення звичаєвого права. Особливості застосування правового звичаю як джерела міжнародного економічного права. Поняття звичаю. Торгові звичаї. Поняття та значення прецедентного права як джерела правового регулювання міжнародних відносин. Судовий прецедент. Адміністративний прецедент

Поняття принципів права, їх значення для побудування правових норм. Система принципів міжнародного економічного права. Поняття загальних принципів міжнародного економічного права. Принцип законності. Принцип юридичної рівності держав. Принцип поваги прав та свобод людини та громадянина. Принцип державного суверенітету. Система міжнародних нормативно-правових актів, що передбачають основні принципи міжнародних економічних відносин. Європейська конвенція про права людини. Хартія економічних прав та обов'язків держав. Статут Організації об'єднаних націй.

Тема 3. Суб'єкти міжнародного економічного права.

Поняття суб'єктів міжнародного економічного права. Поняття та основні ознаки держави. Відмінні риси держави та державоподібних утворень. Територія. Населення. Апарат управління держави. Особливості правового статусу держави як суб'єкта міжнародних економічних відносин. Держава як комерційний суб'єкт. Поняття та загальна характеристика імунітету держави. Види імунітетів держави. Основні доктрини імунітету держави. Загальні наукові підходи до визначення імунітету держав. Міжнародно-правове регулювання імунітету держави. Інші різновиди юридичних осіб, учасників МЄВ. Фізичні особи як учасники МЄВ.

Поняття та правовий статус міжнародної економічної організації. Генеза виникнення та становлення міжнародних економічних організацій. Завдання та цілі міжнародних економічних організацій. Правовий статус міжнародної організації як суб'єкта міжнародних економічних відносин. Виникнення та становлення Організації об'єднаних націй. Основні завдання та цілі ООН, її правовий статус. Правовий статус Економічної і Соціальної Ради (ЕКОСОП). Міжнародний валютний фонд (МВФ). Міжнародна морська організація (ММО). Міжнародна організація цивільної авіації (МОЦА). Міжнародна організація праці (МОП). Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ). Міжнародні фінансово-кредитні організації. Поняття та правовий статус міжнародних фінансово-кредитних організацій. Міжнародний валютний фонд. Група світового банку. Банк міжнародних розрахунків. Організації з регулювання зовнішньої заборгованості. Регіональні банки. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК) та інші спеціалізовані міжнародні економічні організації. Правовий статус, завдання та цілі ОПЕК. Правовий статус, етапи створення, завдання та цілі

Світової організації торгівлі (СОТ). Загальна характеристика Генеральної угоди про тарифи та торгівлю. Регіональні економічні організації. Загальна характеристика Регіональних економічних організацій. Співдружність Незалежних Держав (СНД). Євразійське економічне співтовариство (ЄврАзЕС). ГУУАМ.

Тема 4. Право транснаціональної підприємницької діяльності

Загальна характеристика, поняття та види транснаціональних корпорацій. Проблемні питання діяльності транснаціональних корпорацій. Роль транснаціональної корпорації в міжнародних економічних відносинах. Загальна характеристика найвідоміших транснаціональних корпорацій. Проблемні питання правового регулювання діяльності транснаціональних корпорацій. Застосування загальних колізійних законів до діяльності транснаціональних корпорацій. Матеріально-правові норми, присвячені діяльності транснаціональних корпорацій. Особливості Кодексу поведінки транснаціональної корпорації

Тема 5. Міжнародні економічні договори

Поняття міжнародного економічного договору. Загальна характеристика відносин, що відносяться до предмету міжнародного економічного договору. Значення міжнародного договору як основного регулятора міжнародних економічних відносин. Основні види міжнародних економічних договорів, їх загальна характеристика. Односторонні міжнародні економічні договори. Міжнародні економічні угоди. Торговельні договори. Контингентні угоди. Кредитні угоди. Угоди про міжнародні розрахунки. Довготермінові комплексні угоди про економічне, промислове та науково-технічне співробітництво. Міжнародні товарні угоди. Міжнародний факторинг. Міжнародний форфейтинг. Міжнародний фінансовий лізинг. Міжнародні ліцензійні договори на об'єкти промислової власності. Міжнародний договір франшизи. Міжнародно-правове регулювання економічної допомоги. Договори про міжнародну торгівлю послугами. Договори в рамках Світової Організації Торгівлі.

Тема 6. Забезпечення виконання зобов'язань, що впливають з міжнародних економічних договорів

Загальна характеристика правового забезпечення зобов'язань і засобів розв'язання міжнародних економічних спорів. Принцип добросовісного виконання зобов'язань. Засоби та методи забезпечення зобов'язань в міжнародних економічних відносинах. Засоби розв'язання міжнародних економічних спорів. Переговори, "добрі послуги", "човникова дипломатія". Загальна характеристика Міжнародного суду та Міжнародного арбітражу. Положення Закону України "Про міжнародний арбітраж". Категорія справ, підсудних Міжнародному арбітражу. Порядок розгляду справ в Міжнародному арбітражному суді. Рішення міжнародного арбітражу. Порядок та підстави оскарження рішення міжнародного арбітражу. Правовий статус Міжнародного

суду ООН. Загальна характеристика Статуту Міжнародного суду ООН. Компетентність та підсудність Міжнародного суду ООН. Подання заяви до Міжнародного суду ООН. Порядок розгляду справ в міжнародному суді ООН. Рішення міжнародного суду ООН. Правовий статус Ради Безпеки ООН. Категорія справ, що належить до розгляду Ради Безпеки ООН. Рішення Ради Безпеки ООН. Правовий статус Економічного Суду СНД. Компетентність та підсудність Економічного Суду СНД. Подання заяви до Економічного Суду СНД. Порядок розгляду справ в Економічному Суді СНД. Рішення Економічного Суду СНД. Положення Закону України "Про міжнародний арбітраж". Категорія справ, підсудних Міжнародному арбітражу. Порядок розгляду справ в Міжнародному арбітражному суді. Рішення міжнародного арбітражу. Порядок та підстави оскарження рішення міжнародного арбітражу. Міжнародні угоди з міжнародного комерційного арбітражу. Механізм урегулювання спорів у межах Світової організації торгівлі.

Змістовий модуль 2. Особлива частина міжнародного економічного права

Тема 7. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Значення та правові засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Загальні положення про зовнішньоекономічну діяльність в Україні. Значення зовнішньоекономічної діяльності для економічного піднесення країни. Види зовнішньоекономічної діяльності. Загальна характеристика Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність". Загальна характеристика та система органів, уповноважених здійснювати державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Правовий статус Кабінету Міністрів України. Правовий статус Верховної Ради України. Правовий статус Національного банку України.

Тема 8. Міжнародне торговельне право та міжнародне валютне право

Характеристика міжнародного торговельного права як підгалузі міжнародного економічного права. Поняття, загальна характеристика міжнародного торговельного права, його місце в системі міжнародного економічного права. Предмет правового регулювання міжнародного торговельного права. Методи правового регулювання міжнародного торговельного права. Загальна характеристика та система принципів міжнародного торговельного права. Принципи міжнародної торгівлі, які передбачені положеннями ГАТТ. Принципи міжнародної торгівлі, передбачені в заключному акті Конференції ООН з торгівлі та розвитку. Співвідношення принципу недискримінація та принципу найбільшого сприяння. Загальна характеристика міжнародних торговельних договорів. Основні міжнародні договори в сфері торгівлі, що було укладено між Україною та країнами світу.

Поняття міжнародного валютного права. Предмет та методи правового регулювання міжнародного валютного права. Загальна характеристика основних джерел міжнародного валютного права. Поняття та основні аспекти міжнародної валютної системи. Загальна характеристика організаційно-правового механізму міжнародної валютної системи. Поняття та загальна характеристика Європейської валютної системи. Екю. Курсово-інтервенційний механізм. Кредитний механізм. Загальна характеристика та види міжнародних валютно-кредитних відносин. Уніфіковані правила і звичаї для документальних акредитивів – їх загальна характеристика.

Тема 9. Міжнародне транспортне право

Поняття міжнародного транспортного права. Предмет та метод правового регулювання міжнародного транспортного права. Загальна характеристика основних джерел міжнародного транспортного права. Загальна характеристика міжнародно-правового регулювання видів транспорту. Загальні питання про чартер, фрахт та коносамент. Правосуб'єктність іноземних суден на території України та суден України за кордоном. Загальні засади міжнародно-правового регулювання річкових перевезень. Правовий статус прикордонної річки, міжнародної річки та історичних рік. Система нормативно-правових актів, присвячених правовому регулюванню річкових перевезень. Конвенція про уніфікацію окремих принципів щодо відповідальності при зіткненні річкових суден. Загальні засади міжнародно-правового регулювання залізничних перевезень. Система нормативно-правових актів, присвячених правовому регулюванню залізничних перевезень. Угода про міжнародні залізничні перевезення. Загальні засади міжнародно-правового регулювання повітряних перевезень. Система нормативно-правових актів, присвячених правовому регулюванню повітряних перевезень. Міжнародна асоціація повітряного транспорту. Загальні засади міжнародно-правового регулювання автомобільних перевезень. Система нормативно-правових актів, присвячених правовому регулюванню автомобільних перевезень.

Тема 10. Міжнародне митне право

Поняття міжнародного митного права. Предмет та методи правового регулювання міжнародного митного права. Митна територія. Загальний порядок проведення митного та прикордонного контролю. Загальна характеристика та система джерел міжнародного митного права. Загальна характеристика Митного кодексу України. Загальна характеристика організаційно-правових форм митного співробітництва. Правовий статус Митного Союзу. Основні міжнародні договори України в частині митних відносин. Принцип недоторканості кордонів. Вільні економічні зони. Магазин безмитного продажу. Правовий статус Митного Союзу. Основні міжнародні договори України в частині митних відносин. Принцип недоторканості кордонів. Вільні економічні зони. Магазин безмитного продажу.

Тема 11. Міжнародне інвестиційне право

Поняття міжнародного інвестиційного права. Принципи міжнародного економічного права. Джерела міжнародного інвестиційного права. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами (1965 р.) Міжнародний інвестиційний арбітраж. Міжнародні договори як джерело інвестиційного права.

Тема 12. Міжнародно-правове регулювання трудової міграції

Характеристика міжнародного ринку праці. Транснаціональний рух робочої сили, напрями трудової міграції. Правове регулювання трудової міграції на універсальному та регіональному рівнях. Конвенція ООН про захист прав усіх трудящих мігрантів та членів їх сімей 1990 року. Міжнародна організація з міграції (МОМ), Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН), Рада Європи (РЄ). Роль Міжнародної організації праці в регулюванні проблем трудової міграції. Міжнародно-правове регулювання статусу працівників-мігрантів. Правовий режим допуску трудящих мігрантів на національні ринки праці. Особливості правового регулювання національних ринків праці.

Перелік практичних (семінарських) та / або лабораторних занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) та завдань

Назва теми	Зміст
Тема 1. Завдання 1.	Визначати поняття міжнародних економічних відносин, системи та особливостей міжнародних економічних відносин. Розумітися на загальних доктринах правової природи міжнародного економічного права.
Тема 2. Завдання 2.	Визначати джерела права, основні джерела правового регулювання міжнародного економічного права, внутрішнє законодавство країн світу як джерело міжнародного економічного права, поняття міжнародного договору як джерела міжнародного економічного права..
Тема 3.Завдання 3.	Визначати поняття суб'єктів міжнародного економічного права, поняття та основні ознаки держави. Визначати особливості правового статусу держави як суб'єкта міжнародних економічних відносин.
Тема 4. Завдання 4.	Визначати матеріально-правові норми, присвячені діяльності транснаціональних корпорацій.
Тема 5. Завдання 5.	Визначати основні види міжнародних економічних договорів, їх загальну характеристику.
Тема 6. Завдання 6.	Визначати характеристику правового забезпечення зобов'язань і засобів розв'язання міжнародних економічних спорів, засоби та методи забезпечення зобов'язань в

	міжнародних економічних відносинах, засоби розв'язання міжнародних економічних спорів.
Тема 7. Завдання 7.	Визначати значення та правові засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні, загальні положення про зовнішньоекономічну діяльність в Україні. Знати види зовнішньоекономічної діяльності.
Тема 8. Завдання 8.	Визначати поняття, загальну характеристику міжнародного торговельного права, його місце в системі міжнародного економічного права, предмет правового регулювання міжнародного торговельного права, методи правового регулювання міжнародного торговельного права, загальна характеристика та систему принципів міжнародного торговельного права.
Тема 9. Завдання 9.	Визначати предмет та метод правового регулювання міжнародного транспортного права, загальну характеристику основних джерел міжнародного транспортного права, загальну характеристику міжнародно-правового регулювання видів транспорту та систему нормативно-правових актів, присвячених правовому регулюванню автомобільних перевезень.
Тема 10. Завдання 10.	Визначати предмет та методи правового регулювання міжнародного митного права, та загальний порядок проведення митного та прикордонного контролю, загальна характеристика та система джерел міжнародного митного права.
Тема 11. Завдання 11.	Визначати поняття міжнародного інвестиційного права. Визначати принципи міжнародного економічного права, джерела міжнародного інвестиційного права.
Тема 12. Завдання 12.	Визначати основні характеристики міжнародного ринку праці та транснаціональний рух робочої сили, напрями трудової міграції.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл.

3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1. Завдання 1.	Вивчення лекційного матеріалу.
Тема 2. Завдання 2.	Вивчення лекційного матеріалу. Виконання домашнього завдання (ситуативне завдання 1)
Тема 3. Завдання 3.	Вивчення лекційного матеріалу.
Тема 4. Завдання 4.	Виконання домашнього завдання (ситуативне завдання 2)
Тема 5. Завдання 5.	Опрацювання завдання (ситуативне завдання 3)

Тема 6. Завдання 6.	Підготовка до контрольної роботи
Тема 7. Завдання 7.	Виконання домашнього завдання (ситуативне завдання 4)
Тема 8. Завдання 8.	Опрацювання завдання (ситуативне завдання 5)
Тема 9. Завдання 9.	Написання есе
Тема 10. Завдання 10.	Вивчення лекційного матеріалу. Творче завдання
Тема 11. Завдання 11.	Опрацювання завдання (ситуативне завдання 6)
Тема 12. Завдання 12.	Підготовка до контрольної роботи

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (лекція (Тема 1-12), проблемна лекція (Тема 5-8), лекція-провокація (9)

Наочні (візуалізація (Тема 1-12).

Практичні (практична робота (Тема 1-12), есе (Тема 9), кейс-метод (Тема 2, 4, 5, 7, 8, 11).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку або заліку.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю

залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: 6 ситуаційних завдань (по 5 балів за кожне, загалом 30 балів), есе (15 балів), дві письмові контрольні роботи (20 балів), одне творче завдання (10 балів), підсумкова контрольна робота (25 балів).

Семестровий контроль: **залік.**

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Мельченко Р. Г. Міжнародне право [Текст] : навч. посіб. / Р. Г. Мельченко . – Харків : Право, 2020. – 107 с.

2. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України [Електронний ресурс] : навчально-практичний посібник / С. В. Бестужева. – Х. : 14 ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 194 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/20575>

3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

4. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>. 6. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003.

5. Остапенко, О. Г. Конституційне право України [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. Г. Остапенко, В. В. Сергієнко; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (2,56 МБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. - 259 с. : іл. - Загол. з титул. екрану. - Бібліогр.: с. 217-255. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25176>

Додаткова

6. Про міжнародне приватне право: закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.

7. Про міжнародний комерційний арбітраж: закон України від 24.02.1994 р. № 4002-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 25. – Ст.198.

8. Конвенція ООН про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів документ від 14.06.1974 р. // Зібрання чинних міжнародних договорів України. – 2004 р. – № 4. – С. 520.

9. Конвенція про правові відносини і правову допомогу у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 22.01.1993 року. [Електронний ресурс]. – URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/997_009/print1444315331426685.

10. Глущенко С.І. Окремі аспекти міжнародно-правового регулювання сільського господарства для забезпечення продовольчої безпеки під час війни в Україні. Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал». № 8. – с. 563-566 URL: http://lsej.org.ua/8_2022/128.pdf

11. Карлінська С. І. Захист прав іноземних інвесторів під час війни в Україні / С.І. Карлінська. - Сучасні тенденції та розвиток соціально-економічних систем : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 4 грудня 2024 р. : тези допов. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2024. - С. 224-226. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/35199>

12. Суц О. П. Місце міжнародного економічного права у системі права / О. П. Суц, О. Г. Остапенко, А. В. Матвєєва // Наукові інновації та передові технології (Серія «Державне управління», «Економіка», «Право», «Педагогіка», «Психологія»). - 2023. - № 3(17). - С. 176-184. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29209>

13. Карлінська С. І. Належні докази у справах про відшкодування матеріальної шкоди завданої військовою агресією рф – деякі загальні аспекти / Карлінська С. І. // Успіхи і досягнення у науці (Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові науки») : журнал. - 2025. - № 12(22). - С. 210-227. <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38453>

14. Карлінська С. Відшкодування шкоди завданої в результаті збройної агресії рф – дискусійне питання щодо предмета регулювання приватним чи публічним правом / С. Карлінська // Право та економіка України – шляхи розвитку : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 27 листопада 2025 р. - Харків: Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця, 2025 – С. 161-167. <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38393>

Інформаційні ресурси

14. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України: <http://rada.gov.ua/>

15. <https://mfa.gov.ua/> Міністерство закордонних справ. Офіційний сайт